

Notat

Notat om legatområdet, samt Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets rolle som legatbestyrelse for legater og fonde administreret af Københavns Kommune

Baggrund

Københavns Kommune har aktuelt 22 fonde, som Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen administrerer. Termerne "legat" og "fond" bruges i varierende grad, men den juridiske betegnelse er "fond". Fondene er overleveret til administration af Københavns Kommune gennem f.eks. testamentering fra fondsstifteren. Fondsformuerne er ikke kommunale midler, men administreres efter reglerne i fondslovgivningen.

For få år siden var antallet af fonde over dobbelt så højt, men der arbejdes løbende på at nedbringe antallet, idet mindre fonde opløses eller sammenlægges med andre. I 1970'erne administrerede kommunen ca. 900 fonde.

Det er almindeligt forekommende, at kommuners byråd og lignende varetager bestyrelsesarbejdet for almennyttige fonde, og i Københavns Kommune hviler det på en tradition af flere hundrede års varighed.

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets bestyrelsesansvar

Bestyrelsen er en fonds øverste myndighed og skal bestå af minimum tre medlemmer.

KFU er legatbestyrelse for de 22 fonde og har i den egenskab ansvaret for administrationen af dem.

Fondsbestyrelsen skal alene varetage fondens formål og interesser i henhold til fundatsen (vedtægterne). Det er således bestyrelsens opgave at sikre, at fondens aktiviteter og uddelingsformål fremmes bedst muligt. Fondsbestyrelsen skal også sikre en forsvarlig drift, og ved uddelinger er bestyrelsen forpligtet til at sikre sig, at uddelinger sker i overensstemmelse med fondens formål.

Bestyrelsesansvaret er personligt, og det omfatter både handlinger og undladelser.

8. januar 2026

Edoc sagsnummer
2025-0413872

F2 sagsnummer
2025-26939

Sagsbehandler
Bettina Skaaning

Center for Kultur- og
Fritidsaktiviteter

Stormgade 20
1555 København V

E-mail
yz5q@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

Et bestyrelsesmedlem i en fond kan ifalde erstatningsansvar, hvis driften ikke sker i overensstemmelse med fondens formål. De hyppigst forekommende situationer, hvor bestyrelsesmedlemmer er ifaldet erstatningsansvar, er, hvor uddeling og anvendelse af fondsmidler er sket i strid med fondens formål. Også situationer, hvor driften er fortsat på et tidspunkt, hvor fonden ikke længere er i stand til løbende at betale sine forpligtelser, kan medføre ansvar.

Bedømmelsen af bestyrelsens ansvar foretages efter den såkaldte culpanorm og følger dermed de almindelige regler om ansvar for skade, som et medlem af ledelsen under udførelsen af sit hverv påfører fonden eller tredjemand.

Der må således foreligge et uforsvarligt forhold for at ifalde ansvar. Det betyder, at beslutninger, som efterfølgende viser sig at være forkerte eller tabsgivende, ikke kan føre til ansvar, forudsat at de er truffet på et forsvareligt grundlag for at varetage fondens formål og interesser, og forudsat at der ikke foreligger illoyalitet.

Det er sædvanligt, at en bestyrelse tegner en ledelsesansvarsforsikring. Imidlertid er det enkelte medlem af Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget omfattet af det forsikringsforhold, som gælder for alle ansatte og folkevalgte i kommunen, når man udøver sit bestyrelsesarbejde i fondene. Det er derfor ikke nødvendigt at tegne en særskilt forsikring.

Bestyrelsesmedlemmerne træffer beslutninger efter indstillinger fra forvaltningen. Herved sikres det i størst mulig grad, at bestyrelsens beslutninger er i overensstemmelse med vedtægter og lovgivning.

Generelt kan det siges, at det er vanskeligt at forestille sig en situation, hvor et medlem af KFU skulle kunne pådrage sig et erstatningsansvar over for fonden selv eller tredjemand under udøvelsen af bestyrelsesarbejdet.

Delegation til Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen

KFU anmodes ved tiltrædelse af et nyt udvalg om delegation af en generel bemyndigelse til forvaltningen for legatområdet, som omfatter:

- Uddelinger op til 10.000 kr. til trængende enkeltpersoner og op til 100.000 kr. til almennyttige eller velgørende foreninger og institutioner, herunder sygdomsbekæmpende formål.

Derudover anmodes udvalget også om følgende specifikke bemyndigelser:

- Uddeling fra særligt udvalg nedsat i henhold til legatfundats (indstillingsudvalg).
- Uddeling i henhold til fastsatte retningslinjer.
- Meddelelse af afslag på grund af få midler og/eller mangler ved ansøgningen (at ansøger ikke har indsendt fornøden dokumentation), eller hvis der søges til formål, der ligger udenfor fundatsformål.

Hver ansøger kan kun tildeles et legat pr. år, og hvis der er mange ansøgere, der opfylder betingelserne, så kun hvert andet år. Grænsen for uddeling op til 10.000 kr. til trængende enkeltpersoner svarer til bestemmelsen om ikke-oplysningspligtige uddelinger fra godkendte fonde, legater og foreninger mv., jf. ligningslovens § 7, nr. 22.

Hvis ansøgninger, der vurderes at leve op til kriterierne for det enkelte legat, overstiger ovenstående grænser, vil det blive forelagt KFU til afgørelse.

Delegationen for indeværende valgperiode er på Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget møde den 8. januar 2026.

Opløsning af fonde/legater

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen arbejder løbende på at opløse fondene/legaterne.

Det er alene Civilstyrelsen, der kan give tilladelse til opløsninger af fonde/legater. Civilstyrelsen kan tillade, at en fond bliver opløst, hvis den har eksisteret i et vist tidsrum og der ikke længere er et rimeligt forhold mellem fondens formue og fondens formål.

Ifølge Civilstyrelsen kræver det som udgangspunkt, at fonden har eksisteret i mindst 10 år, at fondens samlede midler ikke må overstige 3-4 mio. kr., og at der ikke længere er rimeligt forhold mellem fondens formål og formue.

En ansøgning om opløsning skal være begrundet, og det skal angives, hvordan bestyrelsen ønsker at uddele fondens sidste midler. Civilstyrelsen tillader kun uddeling til andet end fondens formål, hvis dette er umuligt at efterleve eller klart uhensigtsmæssigt. En opløsning kan ske på én gang eller over en periode på op til 3 år.

I øjeblikket er 5 af de nuværende 22 legater, der administreres af Københavns Kommune, under opløsning. Men det kan efter Civilstyrelsens tilladelse til nedlæggelse af en fond tage tid at uddele restkapitalen, hvis formålet er meget snævert eller utidssvarende. KFU vil derfor

som bestyrelse løbende få indstillinger vedrørende opløsning af legater til godkendelse.

Af de resterende 17 fonde/legater har 8 en fondskapital på under 3-4 mio. kr., og hvor muligheden for nedlæggelse derfor vil blive undersøgt.

Effektivisering af legatadministrationen

Udover nedlæggelse af fonde/legater arbejder forvaltningen løbende med effektivisering af legatadministrationen, herunder digital tilgængelighed med blanketløsninger til ansøgninger på kk.dk samt at hvert legat kun har én årlig ansøgningsperiode-og frist.

Legatbeholdninger og uddeling af legater

Nedenfor kan ses en oversigt over fonde/legater samt uddelinger for 2025.

Faste legater er til legatmodtagere, der er tilgodeset ved oprettelsen af legatet, og der behandles derfor ikke ansøgninger for disse udbetalinger.

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen uddeler derudover legater til samlede målgrupper, hvor den samlede uddelingssum kommer fra flere forskellige legater. Dette gælder for:

- Trangslegater til folkepensionister
- Trangslegater til enlige forsørgere
- Uddannelseslegatet

Tabel 1. Oversigt over legater administreret af Københavns Kommune

Nr.	Navn	Beholdning /kr.	Afkast 2025/kr. (inkl. hensættelser fra tidligere år)	Tildelte legater	Faste legater /kr.	Tildelte legater, sum 2025/kr.
1	Trangslegatet (Uddes til folkepensionister, enlige forsørgere, og til land- og rekreationsophold for trængende borgere)	56.313.581	1.392.557 – heraf afsat 300.000 kr. til enlige forsørgere.	903	32.560	1.413.475

Nr.	Navn	Beholdning /kr.	Afkast 2025/kr. (inkl. hensættelser fra tidligere år)	Tildelte legater	Faste legater /kr.	Tildelte legater, sum 2025/kr.
2	Michael Hermann Nielsen's Mindelegat (B) (Uddeles til sygdomsforskning, samt kultur- og samfundsp projekter målrettet skandinavisk samarbejde)	45.310.906	1.849.899 – fordeles ligeligt mellem de to formål	25		1.269.250
3	Georg & Emilie Petersen's Legatfond (Uddeles ifm. uddannelseslegatet, samt til støtte til ferie- og svagbørnskolonier)	12.913.972	313.739 – fordeles ligeligt mellem de to formål	37		295.000
4	Legat til Stadens forskønnelse	9.655.384	354.594	1		35.000
5	Uddannelseslegatet	4.891.312	150.114	26	17.460	130.000
6	A. W. Galle & hustrus Legat	4.593.007	260.013	0		0
7	Det Nissenske Kapelgods (Uddeles til enlige forsørgere, samt til slægtninge efter legatstifterne)	4.533.602	- 3.366 - fordeles med 2/3 til enlige forsørgere og 1/3 til slægtninge efter legatstifterne	0		0
8	Salomon Soldin og hustru Hanne's Legat (Uddeles til folkepensionister samt til trængende stiftelser i KK)	4.258.314	84.718 – fordeles ligeligt mellem de to formål	29		74.800
9	Legatet for institutioner	2.434.060	71.829	3	9.230	44.000

Nr.	Navn	Beholdning /kr.	Afkast 2025/kr. (inkl. hensættelser fra tidligere år)	Tildelte legater	Faste legater /kr.	Tildelte legater, sum 2025/kr.
10	KK's Fællesfond til fordel f. børn og unge	2.257.493	26.017	1	5.805	10.000
11	Kbh. komm. fælleslegat for Plejec. Sølund	5.780.967	337.633	1		70.000
12	Emmy & Edvard Arnhof's Legat (Uddeles ifm. trangslegatet til folkepensionister)	1.778.270	45.308	27	600	43.200
13	Bystævneparkens Venner	1.495.725	74.205	0		0
14	Beboerne i Gammel Kloster	1.336.206	21.289	1		11.690
15	Førslev & Varning's Fond (Utterslevgård)	1.326.676	22.568	2		144.752
16	Driften af Gammel Kloster (FÆLLES)	1.177.576	20.690	0		0
17	De Gamles By	1.153.502	272.086	4		122.090
18	Eleverne i Det Kgl. Opfostringshus (<i>Er godkendt til opløsning af Civilstyrelsen</i>)	1.488.381	284.386			
19	Skt. Annæ Pige- og Børns Legatfond (<i>Ansøgning om opløsning behandles af Civilstyrelsen</i>)	1.377.399	41.626			
20	Kuratelet for De For- enede Kirkeskoler (<i>Ansøgning om opløsning behandles af Civilstyrelsen</i>)	1.288.772	22.213			
21	Niels Brock & hustru Lene Bredal (<i>Er godkendt til opløsning af Civilstyrelsen</i>)	133.514	0	4		100.000

Nr.	Navn	Beholdning /kr.	Afkast 2025/kr. (inkl. hensættelser fra tidligere år)	Tildelte legater	Faste legater /kr.	Tildelte le- gater, sum 2025/kr.
22	Kong Frederik IX's fond til fordel for rosporten i Køben- havn (<i>Afventer god- kendelse af fundats- ændring, før ansøg- ning om opløsning kan behandles</i>)	261.870		-		-
	I alt	165.760.489	5.642.118	1.064	65.655	3.763.257